

Не откривам „Америку иза угла“ констатацијом како је пост-дејтонска БиХ земља парадокса *in continuo*. Илустрације ради, Дејтонски споразум је у Републици Српској готово плебисцитарно дочекан као нешто наметнуто, док је у Федерацији БиХ примљен са олакшањем, у смислу да је барем сачуван државно-правни оквир предратне БиХ. Како је вријеме одмицало, а међународна заједница оличена у Канцеларији Високог представника (ОХР), мало-помало преносила надлежности у Дејтону прописане ентитетима на државни ниво, што је изазивало подозрења и негодовања политичких структура РС-а. И обратно, поздрављено у ФБиХ, посебно од бошњачких политичких лидера. Међутим, у народском жаргону – мало мачку телећа глава, бошњачка политичка номенклатура је све отвореније заговарала унитаризацију БиХ, под изговором стварања ефикасније државе. Кад је аустријски Словенац Петрич једном приликом дефинисао Дејтонски мировни споразум као „луђачку кошуљу“, дух је пуштен из боце. На дневни ред су дошле уставне промјене. И тада започиње ера дискурса у форми паралелних политичких монолога. Свако је нудио своју визију и перцепцију, без постизања минимума сагласности о карактеру државе каквој се тежи.

Нико не спори како је БиХ уникум у свијету у погледу државно-правног устројства. То је доиста енормно скупа и неефикасна државна заједница. Међутим, то је ипак пола истине, јер се нерационалност и неефикасност искључиво односи на пола државе, односно, ентитет официјелног назива Федерација БиХ, настала у Вашингтону прије петнаест година, као резултат предратног везивања застава – зелене и „шаховнице“.

Играказ политичких монолога садржава два супротна пола – очување слова и духа Дејтона, што резолутно заговара српска страна, те радикалне уставне промјене, укључујући и територијалну прекомпозицију земље, што горљиво агитује бошњачка страна. У таквој констелацији политичких снага и односа, ОХР једини фингира улогу кохезионог фактора, безуспјешно настојећи саставити некомпатибилне стране.

Пише: Душан Бабић
среда, 25 фебруар 2009 18:56

На сцени је готово унисона сагласност, како шире јавности, тако и политичких представника из оба ентитета, о нужности приступања БиХ евро-атлантским интеграцијама, при чему српска страна ту доминантно види значај приступа ЕУ, док је у знатној мјери подозрева кад је ријеч о чланству у НАТО. Сада долазимо до још једног парадокса. Формално и процедурално, БиХ не може начинити одлучујући корак ка европској кандидатури све док је ОХР у земљи. Већ дуже времена политички лидери из РС, а Додик најгласније, заговарају гашење ОХР-а, чему се бошњачки политичари, посебно Силајџић, енергично супротстављају. Укратко, бошњачка политичка гарнитура данас јасно фигурира као брана уласку БиХ у ЕУ!

Као резултат јединственог менталног склопа и специфично изведеног менталног кода, у БиХ се продужава политичка варијанта Павловљевог условног рефлекса, како ће неко другоме нешто подметнути. Ономад је то било претежно на релацији Београд – Загреб, а данас је то у БиХ непомирљива Сарајево – Бањалука траса. Што год се изусту у Сарајеву, макар и сувисло, у Бањалуци се дочека, најблаже речено, с подозрењем. И обратно. Индикативно је како је на црти стања паралелног политичког монолога, Мостар као „столни хрватски град“, практично на политичкој маргини. То није нипошто безначајно, јер сугерише формулу својевремено сублимисану у изреци, парафразирано, Југославија ће бити оно што се договоре Срби и Хрвати. Преведено, пост-дејтонска БиХ ће бити оно што се договоре Срби и Бошњаци. Циркулишу шпекулације како ће тај тренд прећутно аминovati међународна заједница, као (1) компензацију Србима с обје стране Дрине за изгубљено Косово, те (2), ускраћивање Хрватима стварног статуса конститутивног народа у БиХ, јер су добили практично етнички очишћену Хрватску, коју највећи дио Хрвата овдје доживљава као матичну земљу.

У формалном, политичком вокабулару Брисела и Вашингтона, БиХ је прије отприлике пет година прешла из тзв. пост-конфликтне у транзицијску фазу. Догађања на терену су сугерисала како су ипак обје фазе паралелно на дјелу. Најновија ескалација запаљиве реторике и уочене тензије, комбиноване са економском пустоши у земљи, застрашујућом корупцијом и криминалом, те спрегом политике и клера, јасно упућују на повратак у чак пред пост-конфликтну фазу!

Један скорашњи извјештај Democratization Policy Council [1](#), не искључује могућност нових сукоба, мада нема поузданих показатеља о постојању критичне масе расположења да се земља гурне у нови ратни хорор.

У извјештају се констатује како су ЕУФОР снаге за provedбу мира на симболичном нивоу

Пише: Душан Бабић
среда, 25 фебруар 2009 18:56

(2,000), како Америка нема своје трупе у саставу, чак ни официра за везу, те како земље чланице ЕУ унилатерално повлаче своје јединице из БиХ. Прошле године је напрасно укинута патролирање јединица ЕУФОР-а, што је охрабрило оне који се нису намирили у рату, или су склони пјесничкој параболи „ћераћемо се још“. Сумња се како су полицијске снаге формацијски и по наоружању, готово као војне јединице, како постоје приватне заштитарске јединице са дугим цијевима, како су ловачке удруге наоружане прекомјерно и егзистирају у великом броју. Недавно је РТРС, јавни емитер, имао сторију из околине Требиња о хајци на вукове. Било је уочљиво како су ловци, њих око стотињак, били готово одреда у маскирним униформама! С друге стране, предсједник Борачке организације РС (БОРС), Пантелија Ћургуз, упозорава на наоружавање Бошњака и то по џематима (вјерским мјесним заједницама), са циљем да се наводно снагом оружја изађе на море и Дрину!

Спрега политике и клера постаје доиста неподношљива, у чему предњачи реис Мустафа Церић.

На предизборном скупу у Чапљини прошлог љета рекао је дословно: „Нећемо се више ми њима прилагођавати, нека се они сад нама прилагођавају!“. Таква злокуга порука вјерског поглавара доиста онеспокојава. А међународна заједница ћути. Недавни скандал у Глухој Буковици на обронцима Влашића, кад је реис Церић стао у одбрану хоце педофила, или раније увођење вјеронауке у сарајевске вртиће, те најновија вијест из Зенице о продаји станова (у згради само за муслимане) руше сваку наду у могућност креирања заједничке државе и њеног опстанка.

-
1. <http://democratizationpolicy.org> [^]